

Navn og typebetegnelse: Audes Studio MkII
Fabrikation: Audes, Estland
Information: AR cnc Consult, tlf. 40 78 78 75
Cirkapris: 6.000 kr. (p.sæt; stands: 1.600 kr. pr sæt)

Estiskæstetik

Af Qrt Lassen og Michael Madsen

De færreste tænker på hifi-højttalere når de hører om Estland, men det er der nu ellers god grund til...

Audes, som bar hjemme i Estland, blev grundlagt i 1959 som leverandør af transformatorer og kabler til det sovjetiske forsvar. Siden 1984 har Audes fremstillet højttalere, og de sidste syv år også kabinetter dertil. I dag er firmaet vokset til en 100.000 kvadrat-meter stor fabrik fordelt på seks bygninger. Audes har omkring 70 medarbejdere.

Som en af vores skribentkolleger så ganske rigtigt nævnte ved sidste redaktionsmøde, er det ofte egentlige oplevelser han savner, når han tester hifi apparater. Et velklingende stykke teknik er ik-ke nok i sig selv, det må også gerne pynte i hjemmet og få lytteren til at engagere sig i musikken. Studio mkII højttaleren fra Audes i Estland, indfrier i høj grad disse forventninger hos vores altid flittige testhold.

Allerede ved udpakningen registrerer vores øjne nemlig, at der er gjort særligt meget ud af udformningen. Således er standerne (ekstraudstyr til 1.600 pr. sæt) i samme flotte dybrøde træsort som højttalerne, og samtidigt et stabilt fundament. Standerne kan fyldes med tørt sand eller f.eks. blyhagl til at forstærke stabiliteten yderligere. Der medfølger sylespidse spikes til at skrue i standernes fødder, og der er ligeledes monteret spikes i pladen, som holder Studio Mk2 på plads. Disse kan let justeres med en almindelig skruetrækker. Højden på standerne er 62 cm.

Kabinetterne er lavet af 21 mm MDF plade, og er indvendig afstivet og akustisk dæmpet. Derudover har Audes Studio MK II fået monteret to stykker træfinerede "vinger" på hver side, som begge er udført så de rager en lille smule ud over bag-siden på det egentlige kabinet, som fylder ca. 35x27x35 cm.

Monteret på firmaets egne standere, kommer den samlede højde op på ca. 98 cm. Det let buede frontstof kan nemt aftages. Bag på Audes Studio finder vi terminaler af god kvalitet og med mulighed for bi-wiring.

Mod merpris kan der medleveres stands, der på en gang matcher højttalerens design og giver fine arbejdsbetingelser.

Enhedeme består af en 6,5" bagtil ventileret kombineret bas-mellemtone højttaler af egen fabrikation og en 1" norsk Seas diskantenhed (27 TFFC). På grund af tweeters placering i frontens side, er det vigtigt at placere højttalerne som angivet i den medfølgende vejledning, nemlig således at venstre og højre højttaler bliver placeret i hver deres "rigtige" side.

Delefilteret laves ligesom bassen in-house. Derudover er de anvendte polypropylene kondensatorer fra den tyske leverandør FNT, og Vampires oxygen frie kabler er anvendt til den interne forkabling. Delefre-kvansen ligger på 2,2 kHz.

Basrefleksporten er monteret på fronten, hvilket betyder, at Audes i de fleste tilfælde kan monteres tættere på bagvæggen end tilsvarende højttalere med porten på kabinetets bagside. I brugsanvisningen rådes der til at have en minimum afstand på 30 cm til bagvæggen, hvilket vi i de

flESTE tilfælde kun kan give firmaet ret i. I nogle tilfælde kan en meget hvid afstand til bagvæggen medvirke til at gøre et diffust klangbillede mere "kontant". Det skyldes at refleksionerne fra bagvæggen ved denne placering ankommer tidligere, end hvis lyden skal tilbagelægge en større afstand til bagvæggen, og derefter hele vejen tilbage til lyttepositionen. Derfor kan det i de fleste tilfælde godt betale sig at eksperimentere med højttalernes placering.

Mange vil nok finde det pudsigt, at diskanten er monteret nederst i kabinettet. De estiske udviklingsfolk har vinklet baffelen en anelse, således at diskanten sidder en enkelt grad eller to vinklet opad (ikke at forveksle med "diskantløft!"). Audes oplyser også, at placeringen bestemt ikke er tilfældig, men nøje udvalgt på basis af intensive lyttesessioner. Det er en klar gevinst, hvis frontstoffet fjernes. Højtaleren gengiver rum og detaljer langt bedre uden at stoffet er monteret. Og samtidig ser Audes Studio på denne måde også langt mere elegante ud.

Voksen lyd

Vi vil her endnu engang nævne det flotte design, som uvilkaarligt stiller store forventninger til lyd kvaliteten, som vi afgjort synes ikke lader meget tilbage at ønske i denne prisklasse. Audes Studio MkII har en overraskende voksen spillestil, med behagelige paralleller til langt dyrere grej. Og typisk for en tovejs højtaler, er overgangen fra bas/mellemtoneenheden til diskanten mere glat end det ofte opleves ved trevejs-systemer.

Det er kun ved den nedre mellemtone, at vi ved bestemte frekvenser kan ane en smule resonans fra basporten; men der er vi bestemt i småtingsafdelingen. Og selvfølgelig kan denne lille monitor ikke gengive ultra-dybe basudladninger, men den er faktisk hurtig og præcis nok til, at selv baskvibrations melodilinier er nemme at følge, og står knivskarpe i lokalet.

Seas diskanten er virkelig kommet til sin ret i denne konstruktion. Diskanten løfter kunstigt en smule, men på en meget musikalsk måde, som gør, at luftigheden i f.eks. klassiske indspilninger kun virker behagelig og aldrig går over i det skarpe.

SINGLE-WIRING

Ved for lille lytteafstand, dvs. under ca. 2 m fra højtaler til lytter, kan den generelt ganske fremragende, men let hævede diskant af og til være en lidt anmassende samarbejdspartner. Fænomenet opleves især ved komprimerede rocknumre a la D:A:D eller Joseph Arthurs "Daddy's on Prozac" (Reference-CD No. 30, track 1).

Omvendt får man næsten det fulde udbytte af Audes hurtige enheder på næste nummers percussionsolo 4:19 inde i nummeret "Base" fra Northern Voices (Reference-CD No. 30, track 2) og livstemningen fra Waaberi (track 4) transformeres ganske fint ud i stuen.

BI-WIRING

Lyd billedet åbnes yderligere en hel del ved bi-wiring, punktfornigheden åbnes i alle planer og luftigheden forøges tilsvarende.

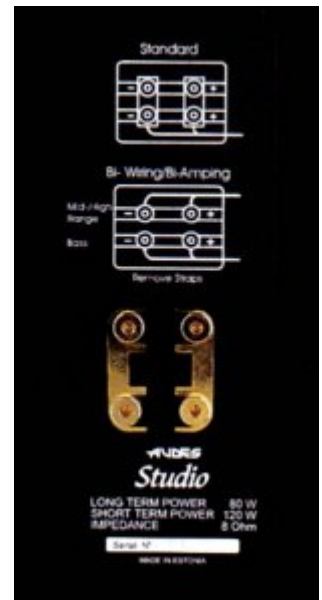
Bassen bliver mere distinkt, og for eksempel førnævnte rocknumres dynamik øges - omend vi stadig skal have i mente, at vi ikke har med en sofistikeret spil-højt-rock-højtaler at gøre. Også percussionsoloen 4:19 fra "Base" bliver rummeligt mere korrekt gengivet. Klangfarverne bliver mere skinnende, og musikken fremtoner mere rigtigt, mere - ja, musikalsk. Nogle højtalere bliver overhovedet ikke bedre af at blive brugt i en bi-wiring konstellation. Med Audes Studio Mk2 er det lige

omvendt. Den skal bruges på denne måde. Alt andet ville være spild af gode ressourcer. Kabelvalget spiller en stor rolle her, men selv med mid- delmådige viste det sig, at bi-wi-ring princippet gjorde så stor en forskel, at fordelene ved dette princip synes indlysende i denne konstruktion, og giver lytteren langt større oplevelser.

På grund af diskantløftet vil vi klart fra-råde sølvkabler a ha norske Renaissance Au-dio til toppen. I bassen gør de meget gavn, men i diskanten viser de sig fra deres skar-pe side. Dette kabelfænomen fra Renaissan-ce har vi ført hørt om fra f.eks. B&W-kyndige skribenter her på bladet, og kan derfor kun fraråde at bruge disse (kablerne - alt-så...) sammen med Audes Studio Mk2.

Vi lyttede til et meget bredt udvalg af vo-res forskellige referenceskiver, og fandt al-drig i vores notater nogle deciderede negati-ve bemærkninger, kun rosende ord og en ind-bygget lyst til at lytte mere og mere til den lyse morgen.

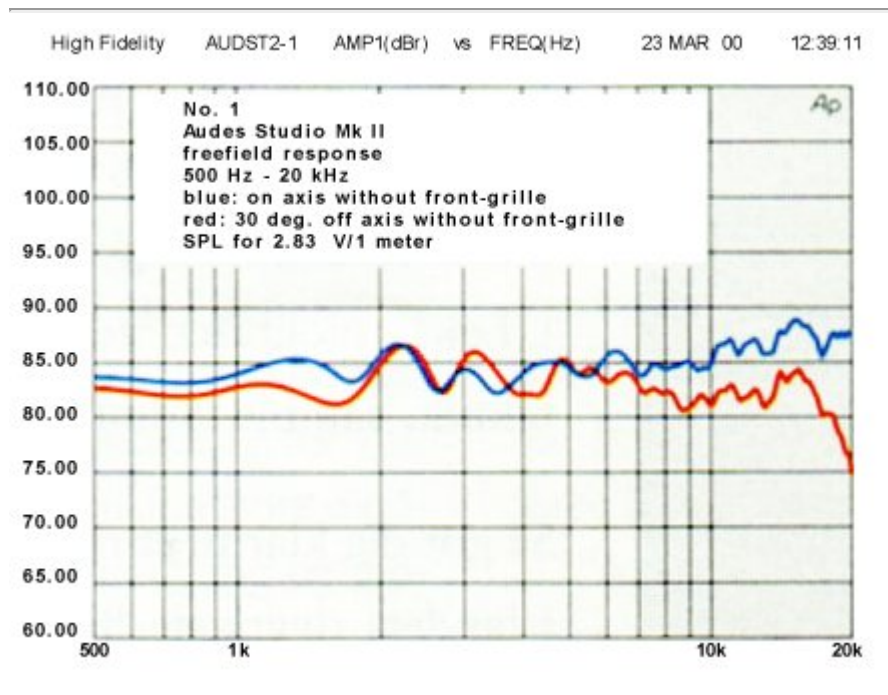
Audes Studio MkII bør på grund af sin beskedne følsomhed på ca. 85 dB af-gjort ikke kombineres med små rørforstærkere, men kræver en stabil og hurtig transistor forstærker i den bedre ende. Og som før nævnt skal der helt klart ek-sperimenteres med bi-wi-ring mulighederne og kab-ler til denne konstruktion, for at opnå det fulde udbytte.

Audes Studio hører til den kategori af højttalere, der profite-rer lydæssigt af bi-wiring. Det er dog vigtigt at vælge sine kabler med omhu.

Konklusion

Den virkelig nydelige Audes Studio MkII fra Estland er en rigtig, rigtig god højttaler til pengene. Prøv den sammen med en or-dentlig afspillekæde og nogle fornuftige kabler og sæt din yndlingsmusik på - så skal du bare høre 1øjer. Vi havde i hvert fald mange gode oplevelser sammen med Audes Studio MkII.

AMed en spændingsfølsomhed på om-kring 85 dB/1 m/2,83 volt ligger Audes Studio MkII i den lidt tunge ende i den-ne henseende. Til gengæld er frekvens-gangen - bortse tfra lidt ripple, især i 2-4 kHz området - ganske lineær.